GAZETA LWOWSKA.

W Piątek **N^ro. 54.** 12. Maia 1826.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— *Ze Lwowa.* —

Jubileusz rozciąguiony przez Jego Świątobliwości Papieża Leona XII. na rok 1826 dla całego Chrześciiaństwa rozpoczął się w Niedzielę d. 30. Kwietnia dla Lwowskich trzech Archidyiecezyy w Stolicy, uroczystemi processyiami do cztérech na ten cel przeznaczonych kościołow, z których pierwszą odprawił JWX. Primas Hrabia Ankwicz przy assystencyi urzędników Magistratu, wszystkich plebanów parafii obrządku Rzymsko-Katolickiego, klasztorów i znaczney liczbie wiernych. Processyia ta wyszła z kościoła katedralnego ob. ł. do kościoła katedralnego Ormiiańskiego, udała się potém do kościoła Bożego Ciała, ztąd do Cerkwi pod tytułem: Uspienia N. Panny, i z téy powróciła do Katedry, gdzie JWX. Primas zaintonował *Te Deum* i udzielił błogosławieństwa.

Podobnież w d. 7. b. m. odprawił processyią Metropolita Arcybiskup obrządku greko-unickiego przy assystencyi urzędników Magistratu, plebanów tegoż obrządku i mnóstwie wiernych, z Cerkwi pod tytułem: Uspienia N. Panny, do kościoła Bożego Ciała, z tego do katedry Ormiiańskiey, a z téy do katedry Obrządku Łacińskiego; poczém powrócił do katedry Greko-unickiey Sgo Jerzego.

W przyszłą Niedzielę odbędzie także processyią Arcybiskup Ormiiański do tych namienionych kościołów.

— Z *Wiédnia d.* 9. *Maia.* —

N. Pan naywyższém Swoiém postanowieniem z d. 12. Stycznia b. r. raczył mieysce Cyrkułowego lekarza Cyrkułu Kołomyyskiego w Galicyi, nadać pensyionowanemu fizykowi Cyrkułowemu Do. Benedyktowi Riedl.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Brazyliia.

List z Bahii z d. 16. Lutego umieszczony w Gwiaździe z d. 27. Kwiet. wieczorem zawiera następuiacą wiadomość o przybyciu dniem wprzódy NN. Cesarstwa Brazylii: »Wczoray o godz. 11 przed południem wystrzały z dział zapowiedziały zbliżanie się okrętu Admiralskiego, na którym znaydowali się NN. Cesarstwo; o godzinie 2 zawinął ón do portu przy huku dział. Cesarz był w mundurze galowym, i miał ozdoby orderów Sgo. Ducha i S. Michała, order Chrystusa i order Krzyża południowego. Otaczali Cesarza: Césarzowa, Następczyni Tronu, Mária da Gloria; P. Villela, były Minister Marynarki; Marszałek polny Filisberto Gomez Calderon Brant, były Minister Skarbu i wielu innych wielkich Urzędników Państwa. Gubernator woienny prowincyi, Dom Joao Severian Manuel da Costa i różne Władze cywilne powitały NN. Cesarstwa, poczem otoczeni mnóstwem ludu napełniaiącego powietrze odgłosami: Niech żyie nasza święta Religiia! Niech żyie Cesarz! Niech żyie Cesarzowa! Niech żyie niepodległość Brazylyi! udali się do pałacu. Wieczorem dał Cesarz posłuchanie Francuzkiemu Konzulowi P. Guinebaud i ukazał się krótnie ludowi pragnącemu oglądać nayiaśnicyszych Panuiących. Miasto było oświecone a odgłosy radości przez całą noc brzmiały. Dzisiay po Mszy w kościele katedralnym, na którey NN. Cesarstwo znaydować się będą, nastąpią wielkie obroty woyska.

Portugaliia.

Gazeta nadworna z d. 8. Kwietnia donosi »Dnia 5. m. dała posłuchanie Infantka Donna Izabella Maryia Królewsko-Angielskiemu Posłowi Sir William A'Courtowi. Poseł ten złożył powinszowanie Rejentce imieniem swoiego Rządu, i ofiarował iéy tę samę pomoc i przyiaźń, którą Król Jegomość okazywał dla zmarłego Césarza i Króla, iako swoiego dawnego i wiernego Sprzymierzeńca aż do śmierci; w dowód tego sposobu myślenia eskadra Angielska stoi na Tagu w gotowości czynienia Rejencyia téy samey, co i zmarłemu Monarsze posługi.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

W Izbie Niższey zapowiedział w d. 18. z. m. Kanclerz Izby Skarbowey, że podpisy do nonowey pożyczki 8 mil. fun. szt. na zaprowadzenie nowych rewersów Skarbowych doszły zupełney liczby. Na żądanie Kanclerza przyięła Izba zaszłe ugody.

Na posiedzeniu Izby Niższey w d. 18. Kwi. żądał P. Withmore, aby Izba naradziła się nad odmianą praw zbożowych. P. Withmore utrzy-

)(

mnie, iż Rząd przyiąwszy zasady przyiaźne wolności w wielu gałęziach handlu, nie może odmówic zastósowania tych zasad do handlu zbożowego, bez popełnienia niesprawiedliwości wyraźnéy względem fabrykantów, którzy współubiegać się muszą z zagranicznymi. Wolność handlu zbożowego nie może szkodzić Anglii, ponieważ była w pomyślnym stanie, w ten czas, gdy taż wolność istniała. Od roku 1773 aż do 1815 nie było żadnego ograniczenia względem wprowadzania zboża; gdyż nie można nazwać ograniczeniem, opłaty w owéy epoce nałożone; — a przez ten czas, iak zadziwiaiące postępy Angliia uczyniła! Rolnictwo nawet nie ucierpiało, ponieważ wydobywano grunta odłogiem leżące. — P. Huskisson sprzeciwia się temu wnioskowi i żąda onegoż odrzucenia. Oświadcza, że trwa w swoiem zdaniu względem praw zbożowych; pragnie zmiany, lecz mniema, że ieszcze nie nadeszła chwila dogodna. Narady, do których chcą wciągnąć Izbę, mogłyby mieć szkodliwe skutki, zwłaszcza przed powszechnemi wyborami. Przyrzeka, że ón sam uczyni wniosek na następnem posiedzeniu, ieżli okoliczności dozwolą. — Wniosek P. Whitmore odrzuca Izba większością 250 głosów przeciwko 81.

Wniosek w Izbie Niższéy w d. 18. z. m. uczyniony względem założenia w Londynie nowéy giełdy zbożowéy, doznał mocnego oporu ze strony Sir Th. Barring (który chciał, aby takowy odłożony został do sześciu miesięcy); zaś przełożenie P. Hume, T. Wilsona i Calcrafta, przyięto 76 głosami przeciwko 27. Wniesiono także petycyią miasta Londynu za zasadą wolnego handlu i rozciągnienia téyże na zboże. — Serjeant Onslów wniósł na powtórne odczytanie bilu względem ustaw na lichwę, atoli na życzenie Kanclerza Izby Skarbowéy cofnął takowy dla przełożenia go przyszłemu Parlamentowi.

W Izbie Wyższéy przełożył Margrabia Lansdown w d. 18. z. m. prośbę Irlandzkich Katolików i inną podpisaną przez znaczną część Protestantów Irlandzkich na korzyść emancypacyi Katolików.

W d. 20. z. m. oznaymił P. Peel w Izbie Niższéy, iż Rząd nie będzie żądał odnowienia bilu względem obcych.

W »Telegrafie Hampshirskim« czytamy: Nie tylko mamy wiadomości o zniesieniu zawieszenia broni i odnowieniu kroków nieprzyiacielskich z Birmanami na granicach południowo-zachodniéy części naszego kraiu w Indyiach; lecz do prawdy podobna, że ieszcze i drugi potężny nieprzyiaciel w Cutch, w stronie północnéy Bombay blisko granic Perskich powstał. Przez okręt, który w d. 25. Listopada r. z. Bombay opuścił, otrzymaliśmy wiadomość, że Pułkownik Napier z 6 pułkami Seapoyów, pułkiem iazdy i oddziałem konnéy artyleryi wyruszył ku Cutch, ponieważ Amihrsowie (Naczelnicy) Sindu obiawili nieprzyiacielski sposób myślenia.

Gwiazda, nie podaiąc źrzódła, umieściła artykuł z Kalkuty z. d. 1. Grudnia o woynie, czyli raczéy przeciwko woynie z Birmanami. Tak opiewaiący: Jenerał Campbell wysłał z Madras 5 Indyyskich pułkow i 2 brygad Seapoysów, aby Birmanów wypędzić ze wsi Watty-Goun, przez co nie dopuszczali związku głównéy armii z Arakanem, atoli woyska te nie tylko zostały odparte, lecz w odwrocie prawie zupełnie zniszczone. — W skutek tego zwycięztwa Wódz Birmański otoczył w 100,000 ludzi główne woysko Angielskie i w Kalkucie mówią o odwrocie onegoż do Rangoon. — (W każdym razie data téy wiadomości zdaie się fałszywą, gdyż w Londynie miano iuż od dni ośmiu doniesienia z Kalkuty do d. 1. Stycznia, a gdyby i na to zezwolić, ieszcze iest wątpliwością, czyli artykuł Gwiazdy nie sądzi o tych samych krwawych potyczkach, które, iak iuż wiadomo, Jenerał Campbell stoczył z Birmanami w d. 1., 2. i. 3. Grudnia.)

Francyia.

W d. 22. Kwietnia otrzymał nowy Kardynał de Latil w pałacu Tuleryiskim z rąk Króla czerwony kapelusz, który niebawem przed tym doręczony został Monarsze przez Papiezkiego Legata Xięcia Ludwika Altieri, wraz z Brewe.

Kardynał Clermont-Tonnere, Arcybiskup Tuluzki, listem swoim do Króla w Gwiaździe umieszczonym, przystąpił uroczyście do oświadczenia względem stosunków władzy Kościelnéy do Świeckiéy i niepodległości téyże ku pierwszéy we wszystkich rzeczach świeckich; któreto oświadczenie w d. 10. Kwietnia przez Kardynałów obecnych w Paryżu, Arcybiskupów i Biskupów Królowi było podane.

Na posiedzeniu Izby Deputowanych w d. 19. Kwietnia P. Breton zdał sprawę imieniem Kommissyi upoważnionéy do rozpoznania proiektu do ustawy względem uzupełnienia kredytu roku finansowego 1825.: »Ustawa z dnia 4go Kwietnia 1824, ustanawiaiąca budżet z 1825, otworzyła na zwyczayne wydatki tego roku kredyt aż do ilości 944,882,696 fr. W tych przewidzianych wydatkach nie są obięte ciężary, które zrządziło Skarbowi osadzenie półwyspu Hiszpańskiego woyskiem Francuzkiem. Ta okoliczność i inne nieprzewidziane w czasie sporządzenia budżetu na rok 1825 obciążyły ten rok finansowy wydatkami, które ogółem wynoszą 18,749,268 fr., i w sposobie następuiącym są podzielone:

Sprawy zewnętrzne	1,500,000 fran.
— duchowne	660,000 —
Woysko	14,116,000 —
Marynarka	1,500,000 —
Finanse	973,268 —

Zdawca Sprawy przeszedłszy rozmaite potrzeby kredytu uzupełniaiącego, wniósł na przyięcie proiektu. W dziennym porządku toczyły się dalsze dyskussyie o proiekcie do ustawy względem cła. Izba głosowała przez taiemne skrutynium na ogólną treść ustawy, i takową przyięła 260 głosami przeciwko 210.

W Izbie Parów mowili ieszcze w d. 21. z. m. Hrabiowie Pontecoulant i Desere za proiektem do wynagrodzenia osadników St. Domingo. Ogólne rozpoznanie onegoż uchwalono i przystąpiono do rozbioru artykułów, z których do 7 Kommissyia następuiący przełożyła dodatek: Kapitał tak zwanego długu St. Domingo, pochodzący dawniey iak od 1. Stycznia 1792 i którego przedmiotem są darowizny, zapisy, sprzedaż mieszkań, domów i negrów lub zaliczenia na uprawę gruntu, w tym samym stosunku będzie redukowany. Żadne prowizyie nie będą miały mieysca. Jednakowoż wierzyciele uzyskać powinni całość swych praw na dobra nieruchome przed 1. Kwietnia teraźnieyszego roku posiadane przez osadników. Każda ugoda zawarta względem wypłaty wyżey namienionego długu lub komplanacyia pozostać ma w swoiey całey i zupełney mocy.« Przeciwko temu dodatkowi mówili w d. 22. Hrabia Cornudet i Wice-Hrabia Laine, za dodatkiem Baron Montalembert.

W d. 22. słuchała Izba Parów Margrabiego Coislin, Hrabiego d'Arjuzon, Margrabiego Lally i Xięcia Choiseul, za dodatkiem do proiektu wynagrodzenia osadników St. Domingo a Hrabiów Simeona, Portalis i Villela przeciwko temuż.

Sąd policyi poprawczéy wydał wyrok w d. 22. Kwietnia wsprawie przeciwko znanemu autorowi Opatowi de la Mannais, z powodu ostatniego iego pisma przez król. Jeneralnego Prokuratora wytoczoney. Względem iednego punktu oskarzenia o zamach na prawa i godność Korony przez pomienione pismo popełniony, został oskarzony uwolniony, ponieważ w mowie będące mieysce iego pisma raczey iest zamachem na obiaśnienie zasad Kościoła galikańskiego, z 1682, a przy znanym charakterze Opata nawet pierwszego przypuszczać nie można. Względem drugiego punktu oskarzenia o zamach na zasady Kościoła galikańskiego za ustawy kraiu uważenie, uczyniono uwagę, że wspomnione dzieło zawiera bardzo mało mieysc do tego się ściągaiących, a większa część onegoż iest dozwolonym rozbiorem teologicznych spornych pytań; książka ta napisana tylko dla uczonych i światłych czytelników; a nawet szanowny charakter Opata powinien zwrócić uwagę. Sąd wskazał ztąd iedynie na karę 30 franków i koszta sprawy, Opata, który zresztą przed wydaniem wyroku oświadczył, iż obstaie za dotychczasowém zdaniem swoiem w tey sprawie. Dzieło to gdzie się znaydzie ma być zabrane i zniszczone.

Kompaniia gwardyi przyboczněy na cześć Xięcia Riviera utworzona i przez tegoż dowodzona, a mianowanego teraz Guwernerem Xięcia Bordeaux iest zniesiona i do innych gwardyy lub woyska liniowego została wcielona.

Niemcy.

Jeneralny Wikaryiat Biskupi Konstancyyski wydał następuiący zwyczayny cyrkularz dotyczący się obrazów po kościołach: »Dawniey hołdowały piękne sztuki naszey Religii i z upodobaniem przyymowała ofiarowane przez nie usługi. Albowiem, chociaż rzeczy Boskie, nie potrzebuią żadnéy zewnętrznéy ozdoby, przecież dzieła sztuk pięknych są właściwe ściągnąć uwagę ludzi na historyie święte i nauki Religii, i takowe wpoić głębiey w umysły. One same są szczególnym skutecznym sposobem nauki i zbudowania, a wrażenie w kazaniu słowa Bożego niemało się przez nie umacnia. Tymczasem z powodu mogącego nastąpić nadużycia, Religiia przez usta Kościoła oświadczała w rożnych czasiech, pod iakiemi warunkami podobać się iey może hołd sztuki. Chce ona mianowicie, aby tylko takie obrazy zdobiły przybytek święty, które z prawdą i zgodnością przedstawiaią rzeczy święte, obiawiania boskie, czyny Zbawiciela, iego uczniów i ich następców, a przezto życie religiyne nabożnie przypominaią i umysł ku Niewidzialnemu podnoszą. Wszystko co narusza uszanowanie, co przeistacza opowiadanie ewanielii, co staie się zawadą, co daie powód do fałszywego lub ukośnego przedstawienia rzeczy boskich, co przesąd podsycać może, Religia chce wszystko to mieć oddalone od swoich obrazów. Dawnieysze rozporządzenia w tey mierze odnowiła Rada kościelna Trydencka (Sess. XXV. de reformat.) z szczególném obostrzeniem. Aby więc rozporządzenia te należycie zachowano, uznaliśmy za potrzebę wydać do wszystkich Plebanów następuiące zalecenie: 1) Jeżliby się w kościołach lub kaplicach obrazy lub statuy znaydowały, w iednym lub drugim względzie nieprzyzwoite, lub sprzeciwiaiące się wzniosłym wyobrażeniom naszéy świętey Religii; zatem właściwy Pleban ma nam o tem okolicznie donieść przez Dziekana, aby za porozumieniem się z Władzą kraiową przedmiot takowy w sposobie przyzwoitym mogł być oddalony. 2) Za nim, w przyszłości iakikolwiek

obraz, malowidło, sztuka rzezbiarka lub statua dla iakiegokolwiek kościoła zamówiona lub kupiona będzie, należy w tey mierze wprzód z dokładnem opisaniem obrazu donieść Biskupiemu urzędowi, by wydał pozwolenie. 3) Ilekroć uchwalona będzie budowa nowego kościoła lub postawienie nowych ołtarzów, a) posłane być powinny rysy obrazów maiących być w ołtarzach umieszczonych do urzedu Biskupiego i b) ma być wymieniony artysta któremu powierzono wykonanie, by za ułożeniem się z Władzą kraiową należycie były środki przedsięwzięte dla oddalenia wszelkiey nieprzyzwoitości. Dziekani obowiązani będą czuwać nad dokładnem wykonaniem ninieyszego rozporządzenia, by i przez obrazy w kościołach wszędzie Bogu czczony i prawdziwe nabożeństwo w duchu i prawdzie było wspierane.

Dań w Konstancyi d. 18. Stycznia 1826.

Podług wiadomości z Hannowera ma bydź założony oboz dla ćwiczeń woyskowych w okolicy Bassum w Hoyaskiem, maiący się składać z pułku gwardyi grenadyierów części pułków piechoty i czterech iazdy. W następnym zaś roku staną obozem inne woyska Hanowerskie.

Prussy.

Gazety Berlińskie z d. 20. Kwietnia donoszą: »Wczoray przy piękney pogodzie były pod Zehlendorfem w obecności Króla obroty korpusu gwardyi, na których znaydowali się Xiąże Wellington w mundurze król. 28 pułku piechoty i Xiąże Wrede. Sam Monarcha wydawał rozkazy i kierował głównemi obrotami i raczył obcych Jenerałów zwrócić uwagę na idcę służącą za zasadę manewróm iakoteż na własności taktyki woyska. Wykonanie było tak wyborne, że Król okazał woysku swoie naywyższe upodobanie. Po obrotach powrócił Monarcha do Berlina. Xiąże Wellington udał się z placu obrótów przez Potsdam i Wittenberg w dalszą do Anglii podróż.— Król Bawarski Jenerał Feldmarszałek, Xiąże Wrede poiechał do Monachium przez Weimar i Hildburgshausen.«

Marszałek Marmont przybył do Berlina w d. 15. Kwietnią w przeiezdzie swoim do Petersburga.

Rossyią.

Gazety Berlińskie donoszą z Petersburga z d. 15. Kwietnia Jey Cesarzowicowska Mość W. Xiężna Helena Pawłowna wyiechała w d. 8. t. m. do Moskwy. W. Xiężna poiedzie bardzo pomału zachowuiąc wszelką w iey stanie ostrożność. — Xiąże Wilhelm Pruski udał się w d. 12. do Berlina.

Na zdanie sprawy Xięcia Alexego Kurakina względem skuteczności Komitetu centralnego wspieraiącego, nieszczęśliwych powodzią w d. 19. Listopada 1824 dotkniętych wydał Cesarz do tegoż dwa Reskrypta w których onemuż i wszystkim członkom wydziału oświadcza swoie upodobanie, w drugim zaleca znieść Wydział, albowiem osiągnął iuż cel swoiego założenia.

Do przedmiotów, które szczególniey niedostatek przedaży zboża zastąpić mogą, należy wyprowadzanie zagranicę bydła. Ponieważ Królestwo Polskie iest średnią drogą do innych kraiów, gdzie możemy nasze bydło sprzedawać, a opłata tamże konsumcyyna ten handel utrudnia, zatem przedsięwzięto należyte środki, aby tegoż ułatwić przechód.

W gazecie handlowey Petersburgskiey czytamy: Jak wiadomo cena wełny w Anglii, która w roku zeszłym tak wysoko była się podniesła, nadzwyczaynie spadła. Naturalny skutek przemysłnictwa. Jednakowoż niechay się nie trwożą miłośnicy chodowania owiec. Wełna musi nazawsze pozostać artykułem w ogólności maiacym odbyt i dobrze płaconym, chociaż w poiedyńczych przypadkach podlegać będzie powszechnemu losowi wszystkich towarów, chwiania się i trudney przedaży. Na koniec produktu tego możemy taniey iak inni dostarczać. Zużycie wełny musi się w ogóle powiększyć, ponieważ zewnętrzny zbytek zwiększa się, i Ameryka, Chiny, Wyższe Indyie i inne okolice Azyi zapewniaią coraz większą przedaż. Zatem prosiemy dóbr właścicieli, by nic stygli w swoich staraniach, bo pewny żysk nagrodzi ich prace.

W d. 17. Marca r. b. umarł w Moskwie Jerzy Franciszek Hofmann Doktor medycyny Radca Stanu, zwyczayny Professor botaniki i farmakologii i Dyrektor ogrodu botanicznego przy uniwersytecie Moskiewskim.

(Do tego Numeru Gazety dołączony iest Ner. 19. Rozmaitości.)

Redakcyia Józefa Bensy; Drukiem Piotra Pillera.